

“Bütün karışık sorunların basit çözümleri vardır ama bütün basit çözümler yanlıştır...” (Karl Popper, Bilim Felsefesi)

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLAR

Mustafa TAŞYÜREK
Kimya Mühendisi
M.Sc., İş Sağlığı Bilim Uzmanı
A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı

Küçük bir ihmal ‘ölüm’e götürdü!
İşsiz mühendis Yaser Çiçekli güç belâ iş bulmuştu.
Ama yapılmayacak bir hata yaparak inşaat alanında baretsiz çalıştı. Bu onun son hatası oldu.
(19 Nisan 2004, Milliyet).

Sosyal Sigortalar Kurumu’nun (SSK) yayınladığı istatistiklere bakıldığında 2005 yılında 73.923, 2004 yılında da 83.830 iş kazasının SSK’ya bildirildiği görülmektedir. İşyeri sağlık birimlerine gelen ya da diğer sağlık kuruluşlarına giderek ayakta tedavi olan ve ilgili resmi makamlara bildirilme gereği duyulmayan ‘iş kazaları’nın sayısı yukarıdaki rakamlara ilave edilebilse, herhalde çok büyük bir sayı ile karşılaşacağımız bir gerçektir. Binlerce can kaybı, sakatlık, mal kaybı, acı, ızdırıp.. Diğer ülkelerle kıyaslandığında ‘çalışanlara - işçilere’ zarar veren iş kazası ve meslek hastalığı konusunda ülkemizde tarafların (devlet, işveren, işçiler- çalışanlar) pek başarılı olduğu söylenemez.

Devlet cephesi;

• İş Kanununu yeniledi (2003), iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili, son yıllarda, 40 civarında yönetmelik ve bir çok tebliğ yayınladı. Bu yönetmelikten özellikle ikisi var ki, ilk defa yayınlandı.

• Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği (Resmi Gazete: 29 Kasım 2006, Sayı: 26, 361).

• Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete: 11 şubat 2004, sayı: 25, 370).

• İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı’nda olabildiğince Avrupa Birliği Direktifleri’ne uyum sağlandı.

İşveren cephesinde;

• İş kazası ve meslek hastalığını önlemek için alınabilecek önlemler açısından ‘yaygın anlayış ve uygulama’ işyerine bazı ‘güvenlik levhaları’ asmak (Örneğin: Göz Maskesini Kullan!)

• Piyasadan olabildiğince ucuz kişisel koruyucu donanımları işçilere vermektir.

İşçi cephesinde ise;

• Olası risklere karşı ilk akla gelen Kişisel Koruyucu Donanımları (KKD) ise, çoğu kez işçiler ya kullanmaz, ya da uygun bir şekilde kullanmaz.

Kıscacası ülkemiz işyerlerinde işveren ve işçi cephesinde “işyeri çalışma ortam riskleri”ne karşı yaygın anlayış, ‘29 Ocak 2000 tarihli Cumhuriyet Gazetesi’nde, Dr. Erdal Atabek’in “20.Yüzyılında ‘Bizim’ buluşlarımız” adlı makalesinde belirttiği gibi; Birşey olmaz abi, fark etmez, sen ağlama ben senin yerine de ağlarım...’dır.

Yeter ki iş olsun, işyerinde elbette gaz, toz, koku, gürültü vb. olacaktır.. anlayışı hakimdir.

İşçilerin verilen KKD’leri niçin kullanmıyorsa-

nuz sorusuna verdikleri diğer yanıtlar ise; ateşe dayanıklı giysiler çok sıcak tutar, güvenlik araç gereci pek rahatsızdır. güvenlik araç gerecini patronum-yöneticim yakınımda olduğu sürece giyerim. Zaten bana hayatta bir şey olmaz... gibi ifadelerdir.

İşyeri Tehlikelerinden İşçileri Koruma

Oysa 'kişisel koruyucu donanım', risklerin, öncelikle ve sırasıyla; toplu korumayı sağlayacak teknik önlemlerle veya iş organizasyonu ve çalışma yöntemleriyle önlenemediği veya tam olarak sınırlandırılmadığı durumlarda kullanılması istenmelidir.

Bu konudaki yasal yaklaşım: İşverenler işçileri yaralanmalara neden olabilecek düşen nesnelere, zararlı maddelere ve gürültü maruziyeti gibi tehlikelerden korumalıdır.

İşverenler; Tehlikeleri ortadan kaldırmak ve azaltmak için tüm uygulanabilir mühendislik / teknik ve çalışma ortamı kontrol önlemlerini almalıdır.

Eğer alınan kontrol önlemleri tehlikeleri ortadan kaldırmıyorsa kişisel koruyucu donanımlar (KKD)

kullanılmalıdır. İş sağlığı ve güvenliğinde KKD en son kontrol önlemidir!.

Mühendislik kontrolleri

Eğer... işçilerin potansiyel tehlikeye maruz kalmaları, iş çevresinin fiziksel olarak değiştirilmesi ile önlenemez ise; O zaman... tehlike bir mühendislik kontrolü ile ortadan kaldırılmalıdır.

Örnekler: Çalışma ortamının yerleşiminin uygun yapılması; daha az zararlı madde kullanmak; prosesin değiştirilmesi; prosesin kapatılması - kapalı sistem çalışma; prosesin izolasyonu -yalıtılması.

Çalışma ortam kontrolleri

Eğer... işçiler işlerini yapma yöntemini değiştirebilirler ve potansiyel tehlikeye maruziyet ortadan kalkabilir ise; O zaman... tehlike bir çalışma ortamı kontrolü ile ortadan kaldırılabilir.

Örnekler: İş rotasyonu; ıslak yöntem; kişisel hijyen; tertip, düzen ve bakım-onarım.

Tüm bu önlemler alındı hala çalışma ortamındaki riskler işçilerin sağlığı ve güvenliği açısından katlanılabilir düzeye ulaşmamışsa, bu önlemlere (alternatif değil) ek ve en son çare olarak uygun kişisel koruyucular verilmeli ve uygun şekilde kullanmaları sağlanmalıdır.

Son çareye baş vurmak (KKD kullanılmak) zorunluluğu doğmuş ise:

Kişisel Koruyucu Donanımlar (KKD) İçin Yönetim Rehberi

İşverenin sorumluluğu;

• İşyerinde her bir alanda tam bir tehlike değerlendirmesi yapılmalıdır (Tehlike Değerlendirme Formu ile).

• Olası tehlikelerin türü ve şiddetine göre - işçilerin de görüşünü alarak - uygun olan kişisel koruyucu donanımlar seçilmelidir. Gereksinimleri olanlara bunlar verilmelidir.

• Etkilenen işçiler eğitilmeli, KKD'ların uygun kullanılmasını göstermeli ve sertifika verilmelidir.

İşçilerin sorumluluğu;

• Aldıkları eğitim ve diğer talimatlara göre KKD'ları kullanmalıdır,

• Günlük kontrollerini yapmalı, temiz ve güvenilir bir durumda tutmalıdır.

Uygulamalı KKD Eğitimi'nde aşağıda belirtilen soruların yanıtı çalışanların bilincinde netleşmelidir.

- *Kişisel koruyucu donanımlar (KKD) ne zaman kullanılmalıdır?*
- *Kişisel koruyucu donanımların hangisi kullanılmalıdır?*
- *KKD uygun şekilde nasıl takılır, çıkartılır, giyilir ve ayarlanır?*
- *KKD'ların sınırları nelerdir?*
- *Uygun bakım, onarım ve her biri için kararlaştırılmış elden çıkarma zamanı (yararlı ömrü).*

KKD için tehlike değerlendirmesi

İşin başında bir işyerinde ya da işin bir bölümünde 'iş güvenliği analizi (JSA)' gibi bir risk değerlendirme yöntemi ile 'Tehlike Değerlendirmesi' yapmak gerekir. Tehlike kaynaklarının belirlenmesi için her bir iş bölgesi gözden geçirilmelidir. Bu işlem yapılırken aşağıda belirtilen potansiyel (olası) tehlike kaynaklarına dikkat edildiğinden emin olunmalıdır.

Kişisel koruyucu donanım nasıl seçilmelidir?

Hedef organ ve çalışma ortamının olası riskleri göz önüne alınır.

- Kimyasal maruziyet - sunuk kalmak (aşındırıcı, zehirli, tahriş edici vb.),
- Sıcak veya soğuk ısı dereceleri - çevresel veya yanıklar veya donmaya neden olan teçhizat,
- Termal riskler (sıcak, soğuk, erimiş maddelerin sıçraması, alev...),

- Zararlı tozlar, mistler veya dumanlar,
- Işık (optikle ilgili) radyasyon, örneğın; kaynak, taşlama, kesme, ultraviole, radyoaktif vb.,
- Delinme veya kesilmeye neden keskin nesnelere,
- Düşen veya damlayan nesnelere (maddelere),
- Fırlayan parçacıklara,
- Sıkıştırma, çarpma veya diğer vurmalarla sonuçlanan teçhizatların hareketli parçaları, prosesler (işlemler) veya kişiler,
- Vücudun herhangi bir parçasını ezen, saçları yakalayan veya sarkan (bol) giysileri kapalı dönen, sıkıştıran veya kapalı nesnelere,
- Elektriksel tehlikeler: Teçhizat, teller veya fişler,
- İşyeri alanlarının kullanım parçaları ve diğer meslektaşların yerleri,
- Biyolojik riskler (alerji, tahriş, patojenler...),
- Özel iş prosesleri,
- Önceki iş kazalarının incelenmesinin sonuçları vb.

Yasal olarak 'Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik'in Ek'1 olan; 'Kişisel koruyucu donanım kullanımına ilişkin risk belirleme tablosu örneği' de kullanılabilir. Ancak Yönetmelik'te belirtilen form çok genel hazırlanmıştır. Aşağıda belirtilen form türü belge her iş yerine özgü olarak geliştirilebilir.

KKD Tehlike Değerlendirme Formu

Not: Bu form her bir iş bölgesindeki tehlikelerin belirlenmesinde size yardımcı olacaktır. Bu formun doldurulmasını tamamlamadan önce, arka sayfadaki kişisel koruyucu donanımların seçimi için kuralları gözden geçirin.

Alan - Saha : ..... İş Sınıflandırması (yapılan iş):.....

Değerlendiren(ler) : ..... Tarih: .....

	<p>Baş Tehlikeleri: Baş için tehlikeli olan işler: Aşağıya malzeme (ya da el aleti düşme olasılığı olan işleri yapan işçilerin altında çalışanlar, elektrikli teçhizatların üzerinde çalışan (enerjili) , kimyasallarla çalışma ve malzeme veya nesnelere düşme olasılığı olan makineler veya proseslerin altında çalışma.</p> <p>Her bir tehlike için uygun kutuyu işaretleyin:</p> <p>Yanık ..... Evet ☐ Hayır ☐ Tehlikelerin tanımlanması:</p> <p>Kimyasal madde sıçraması ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p> <p>Elektrik çarpması ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p> <p>Vurma ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p>
	<p>Göz Tehlikeleri: Göz için tehlikeli olan işler: Asit ve kimyasal maddelerle çalışma kıymık veya parça sıçraması (fırlatan) işler,elektrik arkı yapabilecek işler, kumlama, kaynak ve ağaç işleri.</p> <p>Her bir tehlike için uygun kutuyu işaretleyin:</p> <p>Kimyasallar ..... Evet ☐ Hayır ☐ Tehlikelerin tanımlanması:</p> <p>Toz ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p> <p>Isı ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p> <p>Vurma, çarpma ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p> <p>Işık / Radyasyonlar ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p>
	<p>El Tehlikeleri: El tehlikelerine neden olan işler: Kesici malzeme, kimyasal maddelerle çalışma ve sıcak nesnelere çalışma, yüksek gerilim.</p> <p>Her bir tehlike için uygun kutuyu işaretleyin:</p> <p>Yanıklar ..... Evet ☐ Hayır ☐ Tehlikelerin tanımlanması:</p> <p>Kimyasal maruziyet ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p> <p>Kesikler / Tahrişler ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p> <p>Batmalar delmeler ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p>
	<p>Ayak Tehlikeleri: Ayaklar için tehlike yaratan işler: Malzemenin taşınması, ellenmesi, kaldırılması sırasındaki düşmeler, malzemenin işlenmesi sırasında kayması, yuvarlanması ve kimyasal maddelerle çalışma.</p> <p>Her bir tehlike için uygun kutuyu işaretleyin:</p> <p>Kimyasal maruziyet ..... Evet ☐ Hayır ☐ Tehlikelerin tanımlanması:</p> <p>Sıkıştırma ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p> <p>Vurma / Çarpma ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p> <p>Batmalar / Delmeler ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p> <p>Yüksek gerilim ..... Evet ☐ Hayır ☐ .....</p>

Kişisel koruyucu donanım (KKD) seçimi için kurallar

Not: Kişisel Koruyucu Donanımlar'ın tek başına tehlikelere karşı koruyuculuk sağlamasına güvenilmemelidir. KKD'ler makine koruyucuları, mühendislik kontrolleri ve uygun üretim yöntem ve hareketleri (pratikleri) ile birlikte kullanılmalıdır.

- Bulunduğunuz alandaki potansiyel tehlikeler ve bu tehlikelere karşı kullanılacak KKD'ler hakkında bilgi sahibi ol.
- Çevre ile ilgili tehlikeleri göz önünde bulundurun (çarpma hızları, kütleleri, fırlama şekli, radyasyon yoğunluğu vb.)
- KKD'leri seçerken, tehlikelerden işçileri korumak için en fazla koruyuculuk sağlayacak olan(lar)ı seçin.
- KKD kullanacak olan işçiye uymalıdır. İşçiye bu donanımların kullanılması ve bakımı konusunda bilgi sağlanmalıdır. Ayrıca işçilerin KKD'ler üzerindeki tüm uyarıcı etiketler ve bu donanımların KKD sınırları (limitleri) konusunda uyarılmaları da çok önemlidir.

Tehlike değerlendirmesi yapılan .. (iş sınıflandırması).. işinde aşağıda belirtilen KKD'ler kullanılmalıdır

Göz tehlikeleri	İş	KKD
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
Baş tehlikeleri	İş	KKD
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
Ayak tehlikeleri	İş	KKD
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
El tehlikeleri	İş	KKD
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
Diğer	İş	KKD
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Not: Tehlike değerlendirmesi, Kişisel Koruyucu Donanımlar ve mevzuat kuralları konusunda bir sorunuz olursa, bildiğiniz bir, bu konunun uzmanına danışın. (Bu form; KKD Tehlike Değerlendirme Formu'nun arka yúzünü oluşturmaktadır).

KKD'lerin seçim kriteri

Kişileri, çalışma ortamında tüm tehlikelere karşı koruyan ve rahatsızlık hissi vermeyen KKD yoktur. KKD'nin seçiminde, kişinin en yüksek seviyede korunması ve en rahat şekilde çalışmasını sağlamak arasında bağlantı vardır. Bu bağlantıları sağlamak için aşağıdaki konularda çalışma yapılması gerekmektedir:

- Çalışma ortamı riskleri ve çalışma şeklinin analizi,

- KKD'nin seçimi,

- Yapılacak analizde aşağıdaki řu konular ele alınmalıdır: Çalışanın maruz kalacağı riskler; çalışma şekil ve çalışma ortamı; KKD kullanının yapısı (KKD'yi kabulü, biyolojik yapısı,...).

İşçiler ya da temsilcilerinin de katılımıyla yapılacak yukarıda belirtilen çalışmalar yapıldıktan sonra da, işyerinin her bir departmanı ya da kaynak yapmak gibi (bağımsız) işleri için bir tablo oluşturularak o bölümün giriş kapısının yanına bir levha şeklinde asılabilir.

Kişisel Koruyucu Donanımlar

A- İlgili departman

■	
■	
■	

B- Çalışmanın değişik evrelerinde o departmanda bulunması gereken donanımlar

Donanımın tipi	Hangi evrede kullanılacağı
Koruyucu başlık / baret	
Koruyucu gözlük	
Yüz siperleri	
Koruyucu ayakkabı	
Kulak koruyucusu	
Sıcağa dayanıklı eldiven	
Deri eldiven	
Solvente dayanıklı eldiven	
Yüksek gerilim eldiveni	
Toz maskesi	
Gaz maskesi	
Basınçlı temiz hava maskesi	
Sıcağa dayanıklı giysi	
Deri vb. önlük	
Koruyucu tozluklar	
Püskürtmeye karşı koruma	
Solvente dayanıklı giysi	
Aside dayanıklı giysi	
Koruyucu çizme	
Emniyet kemeri	

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği (Ek-I /2-15)'ne göre de "İş ekipmanlarında, işçilerin güvenliğinin sağlanması esas olan ikaz ve işaretler bulunacaktır". Bu işaretler de kullanılacak KKD belirlenmesinde yardımcı olan araçlardır.

Belirlenen kişisel koruyucu donanımların işçilere 'bir yasal gereksinim olan imza karşılığında' tesliminde de 'KKD Zimmet belgesi' örneğinde özetlenen aksiyonların her bir çalışan için eksiksiz yerine getirilmesi gerekmektedir.

Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) Zimmet Belgesi

Kullanılma koşulları, kullanılma süreleri, riskin derecesine ve maruziyet sıklığına, çalışılan yerin özelliklerine ve kişisel koruyucu donanımın performansına bağlı olarak belirlenen (aşağıda karşısında imzam bulunan) Kişisel Koruyucu Donanım'lar;

İş Güvenliği Mevzuatı ve KKD 'lerin İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik ile KKD'lerin Kullanımına İlişkin Risk Belirleme Tablosu' na göre, belirlenerek bana verildi.

- KKD'leri hangi risklere karşı kullanacağı konusunda bilgilendirildim.
- KKD kullanımı konusunda uygulamalı olarak eğitim aldım.
- KKD'leri sadece amacına ve talimatlara uygun olarak kullanacağım.
- KKD'leri; hijyenik / temiz şartlarda muhafaza edeceğim ve kullanıma hazır halde bulunduracağım.
- KKD'de gördüğüm herhangi bir arıza veya eksikliği işyeri yönetimine bildireceğim.
- KKD'leri her zaman etkili şekilde çalışır durumda olmalarını sağlamak üzere, gerekli temizlik ve bakımını yapacağım ve gerektiğinde yenileri ile değiştireceğim.

	Verilen KKD' ler	Tarih	İmza
Baş koruyucuları	Baret		
Kulak koruyucuları	Manşonlu K.Koruyucu Kulak tıkacı *		
Göz ve yüz koruyucuları	Koruyucu güvenlik gözlüğü (Taşlama, kimyasal madde, darbelere karşı vb.) Yüz siperleri Ark kaynağı maskeleri ve baretları		
Solunum sistemi koruyucuları	Filtreli gaz maskesi(tam yüz, yarım yüz maskeler) & gerekli Filtreleri Toz maskesi*		
Ayak ve bacak koruyucuları	İş güvenliği ayakkabıları **		
Vücut koruyucuları	İş elbisesi** Paraşüt tipi emniyet kemeri ve hayat ipleri Gaz/Toz geçirmez giysi Çizme		
Diğer			

*Toz maskesi, kulak tıkacı gibi kullanma ömrü kısa olan koruyucular kullanılamaz duruma geldiklerinde, (imza karşılığı vermeye gerek duyulmadan), derhal yenileri istenir.

** İş elbisesi ve iş güvenliği ayakkabısı ilgili talimat ve prosedürlerde belirtildiği şekilde yenilenir.

***Bu tutanak en geç iki (2) yılda bir gözden geçirilerek yenilenir.

**** KKD'lar bölüm'lerin iş güvenliği Uzm./Müh. /İlgililerince teslim edilir.

KKD'yi teslim alan;

Adı Soyadı: ..... **İmzası:**.....

T.C.kimlik No:

Kişisel koruyucu donanımlar

• İşyerinde; çalışanların ve yapılan işlerin güvenliğini sağlamak amacıyla, gerekli koruyucu teçhizatlar işyeri yönetimince sağlanmalıdır. Tüm Kişisel Koruyucu Donanım, kolay ulaşılabilir, kuru, serin, iyi havalandırılan, doğrudan güneş ışığı ve ısı kaynaklarına maruz kalmayan yerlerde üretici firmaların prospektüslerde belirttiği şartlarda depolanmalıdır.

• Temin edilen koruyucu alet ve ekipmanların her an kullanılabilir durumda bulundurulması çalışanlarca sağlanmalıdır.

• Her kişisel koruyucu, uygun bir biçimde seçilmelidir, işe ve kullanılmaya başlamadan önce mutlaka kontrol edilmelidir. Düzenli olarak temizlenmelidir ve kullanılabilir durumda olmaları sağlanmalıdır. Uygun durumda bulunmayan, hasarlanmış olan koruyucular derhal değiştirilmelidir. Eğer donanım kullanan kişiye gereği gibi uymuyorsa giyilmemelidir, uyan KKD ile değiştirilmelidir.

• Uygun KKD'mın seçimine işçilerde katılmalıdır. Bazı durumlarda, KKD işçiyeye tam uymalıdır (örneğin; paraşüt - gövde tipi emniyet kemeri). Eldiven gibi veya gövde koruyucuları (tulum vb.) gi-

bi, kullanıldıktan sonra atılan KKD'ler, her işçiye uyması için uygun ölçülerde olmalıdır. Koruyucu alet ve donanımın alımında öncelikle TSE garantisi aranmalıdır. Eğer ithal koruyucular kullanılıyorsa ait olduğu ülke standardı veya test sonuçları dikkate alınmalıdır.

- İşçilere verilen koruyucu giyim ve kişisel korunma donanımı, (yasal olarak) işverenin malıdır. Bunlar yalnız işyerinde ve işbaşında kullanılmalı, bakım ve temizliği kullananlar tarafından sağlanmalıdır.

- Her kişisel korunma gerecinin - teçhizatının özel bir kullanma yeri vardır ve bu yere uygun olarak kullanılmalıdır. Bunları amaçları dışında kullanmak kişiye beklediği korumayı sağlamayacaktır.

- Tehlikeler: Her bir tehlike ayrı ayrı tanımlanmalı ve ele alınmalıdır. Kişisel korunma donanımı personelin maruz kalabileceği tehlikelere göre seçilir. Şok tehlikesi için yapılmış bir gerecin parlama korunması sağlamayabileceği bilinmelidir. Bunun tersi de doğrudur. Voltaj - Gerilim korunmalı eldivenler parlama korunmasında sadece deri koruyucularla birlikte kullanılır.

- Bazı önemli kuruluşların tercih ettiği standard işletme prosedürüne göre, kuruluşun işçileri, alt iş-

veren işçileri ve ziyaretçilerinin göz ve ayak KKD'larını işyerinin belirli alanlarında giyme zorunluluğu getirilmektedir. Ek olarak, işçiler müşterilerinin sahasında bir çalışma yapacaklarsa o saha için müşterinin belirlediği ilave KKD varsa onları da kullanmak zorundadır

- Makinalarla yapılan çalışmalarda uygun giysiler giyilmelidir. Gevşek veya yırtık giysiler bir makineye kolay bir şekilde kaptırılabilir veya işçilerin tehlikeli bir şekilde düşmesine neden olabilir.

- İşçiler uzelerine tam olarak oturan iş elbiselerini giymeli, önlerindeki ve ceplerindeki düğmeleri iliklemeli, yakalar ve kollar düğmelenmeli, saat ve yüzükler işyerinde çıkartılmalı, künye ve bilezik takılmamalıdır.

- Üç tarafı takviyeli, kalın, kaymayan tabanlı ve sağlam bir üst kısmına sahip iş güvenliği ayakkabıları giyilmelidir. Gevşek kalan herhangi bir ucu dışarıya taşmayacak şekilde ayakkabının bağları bağlanmalıdır. İş ayakkabısının araksına basılarak kullanılmamalıdır.

- Eğer dönen, hareketli parçası bulunan bir makine başında çalışılıyorsa ve işçinin saçları uzun ise bunlar bir şapka altına sıkıştırılmalıdır. Saçların çok uzun olduğu durumlarda bir saç filesi veya bonesi kullanılmalıdır.

- Makine koruma tertibatının (siperlik) mevcut olmadığı veya uçan parçacıklara karşı yeterli koruma sağlamadığı durumlarda kesinlikle iş güvenliği gözlüğü takılmalıdır. Aslında ofisler dışında tüm çalışma alanlarında uygun güvenlik gözlüğü kullanılmalıdır.

- Güvenlik gözlükleri kullanılmadan önce gözlük camlarında çatlak olmadığı, temiz ve kayışının iyi durumda olduğu kontrol edilmelidir.

- Düşme tehlikesi olan cisimlerin bulunduğu bir alanda çalışıldığında veya bu alandan geçildiğinde mutlaka güvenlik baret giyilmelidir. Baretler yapılan iş için gerekli standartlara uygun ve istenilen nitelikte olmalıdır.

- Baretlerde herhangi bir çatlak, çentik vb.'nin bulunmadığı kontrol edilmelidir, işçi kafasına uyacak şekilde ayarlanabilen iç kısmının iyi durumda olup olmadığı kontrol edilmelidir.

•Manşonlu kulak koruyucuları, aşırı gürültünün duymaya ve konsantrasyon gücüne, vb.'ne zarar verebilecek çok gürültülü ortamlarda çalışırken kullanılmalıdır.

Sözün Sonu

KKD'ların, gerektiği yerde ve uygun kullanılmasında, işverenin ve iş yeri yöneticilerin öncülüğü, örnek olması, sözde değil özde aktif desteği şarttır.

Kaynak

1. Personal Protective Equipment Management Guide, Lab Safety Supply, 1994, Janesville
2. Bağan, Mustafa, Kişisel Koruyucu Donanımlarla Çalışmak, ABİGEM Kocaeli No:004/2005
3. ILO, Encyclopediada of Occupational Helath and Safety, Volume 1, s. 822- 825, Third Edition, 1985 Geneva.
4. ILO, Accident Prevention a Workers' Education Manual second impression, 1986 Geneva s.67- 68.
5. National Safety Council, Supervisors Safety Manual, 6 th Edition 1985, Chicago s. 170 - 182. U.S.A.
6. National Safety Council, Industrial Supervisor for september 1980, s. 8 -11, U.S.A.
7. Plog, Barbara A. (Ed.), Fundamentals of Industrial Hygiene, Third Editional, National Safety Council, 1988.
8. Sanayide İş Güvenliği Eğitim Rehberi, Sayı 7. Çalışma Bakanlığı, Yayın No:136.,
9. Handley, William (Ed.), Industrial Safety Handbook, Second Edition, Mc Graw Hill Company Limited, 1977.
10. Heinrich H.W. Industrial Accident Prevebtion, Fourth Edition, Mc Graw-Hill Book Company 1959.●